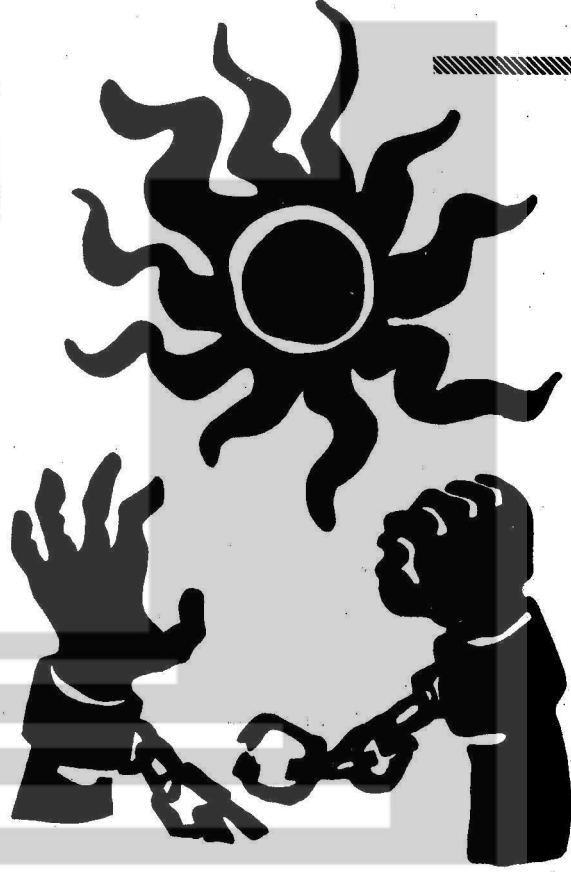
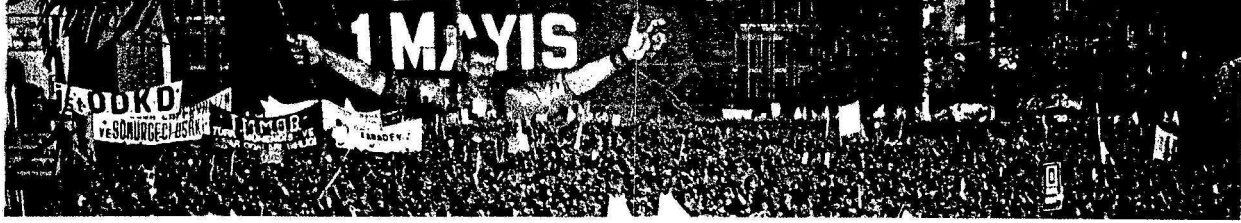

HAKLARI KORUMA KONSEYLERİ KURALIM!

TIP MERKEZ KOMİTESİ ORGANI ÇARŞAŞAK'IN SON SAYISINDA AŞAĞIDAKİ ÇACRI YAYINLANDI: "Marksist-leninistler, natocu-tekelci cuntanın daha ilk günlerinde, faşizmi kurumsallaştırmanın nasıl bir süreçten geçeceğine ve bunun kitlelere nasıl 'demokrasiye dönüş programı' olarak yutturulmaya çalışılacağına dikkat çekmişlerdi. Dikkat çekilen bir nokta da, natocu-tekelci cuntanın getirdiği bütün yasa ve düzenlemelerle birlikte halkın başından defedilebilmesi için özellikle fabrikalarda yaratılmaya çalışılan örgütsel boşluğa meydan verilmemesiydi. (Devamı 7. sayfada)

DİB-AK YAYIN ORGANIDIR

Türkiye işçi sınıfının yurt dışındaki kesimi olarak, bulunduğumuz ülkelerin yerli ve göçmen işçileriyle aynı alanlarda, aynı kortajlarda, aynı salonlarda 1 Mayıs günü-barış için, demokrasi için, sosyalizm için enternasyonal mücadelenin sesini yükselteceğiz!

Türkiye'deki sınıf kardeşlerimiz ise yürekleri bu enternasyonal coşkuyla dolu, ama fiziksel olarak faşist askeri diktatörlüğün çizmesi altında, 1 Mayıs'ı tezgah başlarında, maden ocaklarında, inşaat iskelelerinde kutlamak zorunda...

Cumhuriyet'in başından beri "işçi bayramı" olarak kutlanması yasaklanarak "bahar bayramı"na dönüştürülen 1 Mayıs, faşist cunta tarafından "bahar bayramı" olmaktan da çıkartılarak işgününe dönüştürüldü. Artı-değeri, yani kârları daha da artırmak için, toplu sözleşme, grev haklarını askıya aldığı yetmiyormuş gibi, işçilerin tatil günlerini de çalışmaya başlayan cunta, cumartesiileri bile işgününe dönüştürmeyi planlıyor...

Ama, süngü zoruyla işbaşı yaptırılan milyonların yanında, 1 Mayıs'ta çalışmayacak emekçiler de var:

Darbenin daha ilk günü kapatılan DISK'in başkan ve yöneticileri, DISK'e bağlı sendikaların yöneticisi, temsilci ve militanları, geçen yıllarda 1 Mayıs'ı meydanlarda kutladıkları için zindanlarda, işkence tezgahlarında...

Sıkıyönetim komutanlarının fermanlarıyla işlerinden tazminatı atılan yüzbinler, 1 Mayıs'ı aç ve güvencesiz geçiriyor...

Ve de Türkiye çalışan nüfusunun yüzde 20'si, IMF'nin, Dünya Bankası'nın dayattığı ekonomik siyasetlerin kurbanı olarak işsiz... 8 milyonu aşkın emekçi gizli işsizliğin pençesinde...

Gizli anlaşmalarla ABD'ye yeni üsler açılırken, işçi sınıfının siyasal partileri, sendikaları, demokratik kitle örgütleri kapatılmış... Türkiye Kürdistan'ında ulusal baskı en azgın boyutlarda...

100 bin'i aşkın yurtsever, demokrat, askeri zindanlarda, işkencede... Basın, radyo, televizyon sansürü altında... Üniversiteler kışlaya dönüştürülmüş...

12 Eylül'den beri 4 genç militan faşist cuntanın sehpalarında can verdi, 500'e yakın genç ise sıra bekliyor...

Siyasal kadrolar, 500'lük, 1000'lik gruplar halinde engizisyon mahkemelerinden geçiriliyor.

Ama tüm bu baskılara rağmen Türkiye işçi sınıfı, 1 Mayıs'ı ve onu ilk kez kitlesel kutlayan DISK'i, olanak bulduğu her yerde, yer bulamazsa yüreğinde kutlayacaktır.

Cunta'nın köpekleri her yeri basıyor, her yere giriyor. Ama insanların beyinlerinden düşüncüyü, yüreklerinden coşku-yu söküp alamazlar. Türkiye'de 1 Mayıs milyonların yüreklerinde kutlanıyor...

Gün, o milyonlarla, Türkiye'de, Şili'de, Pakistan'da, El Salvador'da emperyalizmin, faşizmin ve sovenizmin zulmine yüğitce direnen emekçilerle dayanışma günüdür!

Yasasın işçi sınıfının uluslararası dayanışması!

Yasasın 1 Mayıs!

DEMOKRASI İÇİN BİRLİK
 AVRUPA KOMİTESİ

CEVAP niçin ÖNEMLİ?

GEÇEN sayımızdaki Yorum'da, "ikinci Döneme Geçerken Görevlerimiz" konusu üzerinde durarak, cuntanın yıkma ve tasfiye döneminden faşizmi kurumlaştırma, baskıyı kalıcılaştırma dönemine geçtiği bugünlerde, artık kendini anti-faşist sayan tüm örgütlerin, grupların ve kişilerin sağlıklı bir durum değerlendirmesi yapmaları, faşist askeri diktatörlük karşısında durumlarını ve tutumlarını yeniden belirlemeleri gerektiğini vurgulamıştık.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi organı ÇARK-BAŞAK da, bu konunun üzerinde durarak, soruya verilecek cevabın gerçekten büyük önem taşıdığını söyle belirtiyor:

"Cevap önem taşıyor, çünkü, askeri-faşist diktatörlüğün somutlanması olan NATO'cu-tekelci cuntaya yönelik politika ile doğrudan ilişkilidir. Bu ilişki cuntaya karşı geliştirilecek ajitasyon sloganlarında su veya bu sıfatın kullanılmasının ötesinde bir yere sahip bulunuyor.

"Birincisi; Dimitrov, Komünist Enternasyonal'in VII. Kongresi'ne sunduğu raporda, 'hiçbir duraksamaya kapılmadan faşizmin her türlü manevrasına tepki göstermek ve hilelerini açığa çıkarmak gerekir,' diyor. Cevap, bu görevin tam olarak yerine getirilmesi, cuntanın gerçek niteliğinin kitlelerce açıkça anlaşılmasını güçleştiren demagogilerin etkisizleştirilmesi için, sosyal demokrat liderliğin hâlâ sürdürdüğü uzlaşmacı çizgisiyle kendi saflarını savaşından uzak tutma ve pasifize etme tutumu karşısında tavır alınması için önemlidir.

"İkincisi; askeri-faşist diktatörlük 'biz demokrasiyi kurtarmak için, gerçek demokrasiyi kurmak için bu işi yaptık' palavrasına dört elle sarılmış bulunuyor. Barış, demokrasi, sosyalizm güçlerinin dünya çapındaki gücünü, sosyalist sistemin dünyanın gölgesinde sahip olduğu belirleyici rolünü, kitlelerin darbenin altınıc ayında içine girdikleri ve devamlı artan huzursuzluğunu o da görüyor, biliyor. Bu yüzden 'demokrasiye dönüş vaatleri'nden geri durmuyor. Ama bir taraftan da kazandığı zamana su veya bu biçim alacak faşist bir rejimi kurumlaştırmak için değerlendiriyor. Kılıfları acık terörist diktatörlüğü demokrasi diye yutturmayı elde tutuyor. Cevap, bu yüzden, cuntanın -Dimitrov'un da olanaklı gördüğü- 'terörist diktatörlüğünü, kabaca tahrip edilmiş parlamenterizm ile birleştirme' perspektifi karşısında özellikle önemlidir.

"Üçüncüsü; NATO'cu-tekelci cuntanın tam bir pervasızlıkla yürüttüğü ekonomi politikası, burjuvazi içindeki ayrışmaları şiddetlendiriyor, iyice su yüzüne çıkarıyor.(...) Cuntaya da yansıyan bu gelişmelere cuntanın 'emir komuta zinciri içinde ve emirle' halkın başına bela kesilmesinin doğurduğu özellikler de etkileniyor. Böyle olunca, silahlı kuvvetlerde ve askeri-faşist diktatörlük içinde artabilecek iç çelişkileri, güçlenen ayrışmaları ve iç tepimeleri ustalıkla dikkate almak gerekiyor. Savaşın faşist tehlikeye mi, yoksul faşizme mi karşı olduğu sorusuna verilecek cevap, özellikle askeri-faşist diktatörlük içindeki iç tepimelere gerçek dışı misonlar yüklemekten yaklaşılabilmek bakımından önem taşıyor.(...)

"Dördüncüsü; savaşın, uğranılan bir kazayı en az fireyle ve en kolay şekilde geçiştirmek ve daha kötüsünden korunmak için değil, emperyalizmin, tekelci burjuvazi ve onların en kodaman kesimlerinin 12 Eylül darbesiyle yeni bir biçim alan diktatörlüğünden kurtulmak ve demokrasinin kazanılması hedefine yöneliktir. Eğer 12 Eylül darbesi ile olan değişiklik, 'burjuva iktidarında sıradan bir değişiklik' değilse, bu böyledir. Kitleler cuntanın sınıfsal konumu ve ilişkilerine bağlı olarak geliştirdiği somut politika ve uygulamalar temelinde, bunların günlük yaşama yansıyan somut sonuçlarına dayanarak harekete geçirilir.(...) Bu bakımdan savaşın neye karşı olduğu sorusunun cevabı önemlidir.

"Buna bağlı olarak beşincisi; demokrasi, işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, asker-sivil, laik-dinsel, Kürt-Türk tüm demokratik güçlerin kitlesel ve devrimci savaşını ile kazanılacaktır. Savaşın zafere ulaşması tüm demokrasi yanlılarının eylem ve cephe birliğine bağlıdır.(...) Bu eylem ve cephe birliği 'faşist tehlikeye karşı mı bir birlik', yoksul 'faşizme, askeri-faşist diktatörlüğe ve onun sınıfsal dayanaklarına karşı mı bir birlik' olacaktır?

"Kitleler en iyi kendi deneyleriyle öğreniyor. O zaman emperyalizmin, işbirlikçi tekelilerin, onların günümüzdeki politik egemenlik biçimi olan NATO'cu-tekelci cuntanın kam dökiücü, baskıcı, azgın sömürü uygulamalarına karşı, bunların emekçilerin yaşamlarına yansıyan boğucu ve yıkıcı sonuçlarından hareketle anti-faşist savaşını yükseltmek gerekiyor. Bunu, bilimsel sosyalistlerin kolektif öncülüğünde ve sürekliliği sağlanmış birleşik bir eylem düzeyinde yükseltmek gerekiyor."

Örgüt

DİB BELÇİKA ÖRGÜTÜ
101 VE NEVROZ
ŞENLİKLERİNE KATILDI

Demokrasi İçin Birlik Belçika Örgütü, Nisan ayı içerisinde iki eyleme aktif olarak katılmıştır.

İlk olarak 10 Nisan gecesi Göçmen-Yayın-Dağıtım Örgütü (IDI)'nin düzenlediği Tribune Immigrée Şenliği'nde Demokrasi İçin Birlik adına bir stand açılarak TEK CEPHE Gazetesi ziyaretçilere tanıtılmış, ayrıca Türkiye'deki demokrasi mücadelesini açıklayan yayınlar sergilenmiştir.

IDI'nin yeni yayınlamağa başladığı Tribune Immigrée (Göçmen Tribünü) adlı Fransızca dergide, DİB-AK Başkanı Doğan Öğüden'in Türkiye'deki faşist rejimi teşhir eden bir yazısı da yer almaktadır.

Öte yandan DİB Belçika Örgütü, Kürt İşçi ve Öğrenci Örgütü TEKOŞER'in 11 Nisan günü Brüksel'de düzenlediği NEVROZ Şenliği'ne de aktif olarak katılmış, bir stand

açtığı gibi, DİB adına Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesiyle dayanışmayı dile getiren bir konuşma yapmıştır. (Bu konudaki ayrıntılı yazımız 7. sayfada.)

DİB FEDERAL ALMANYA KOMİTESİ'NİN KOMKAR ÖRGÜTÜ 3. KURULTAYI'NA MESAJI

Federal Almanya'daki Kürt Örgütlerinden KOMKAR'ın 3. Kurultayı 18-19 Nisan tarihlerinde Frankfurt'ta yapılmıştır. Demokrasi İçin Birlik Federal Almanya Komitesi, bu kurultaya bir mesaj göndererek dayanışma ve başarı dilekelerini iletmıştır. DİB-FAK'ın mesajında, Türkiye Kürdistanı'nın aydınlık güçleri için hayatın dayanılmaz bir işkence haline getirildiği vurgulandıktan sonra "DİB-FAK olarak kalıcı ve ilkel bir eylem birliği için KOMKAR ile her alanda birlikte hareket etmektan yana özdeşimizi bir kere daha vurgularız," denilmektedir.

DARBECİ CUNTA'YA
AVRUPA'DAN DARBE!

Türkiye'yi ziyaret eden bazı parlamento misonlarının, özellikle de ABD tekelci sermayesinin ücretli adamı olduğu ortaya çıkan Steiner gibilerin "hayırhah" beyan ve raporlarından ürpeti artan Evren Cuntası, Nisan ayı içerisinde hiç beklemediği şekilde arka arkaya iki darbe yedi.

Bunlardan birincisi, Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye ile ilgili olarak aldığı karar, ikincisi ise, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Otto Kersten'in Türkiye'yi ziyaretinden sonra verdiği rapor oldu. (Bu rapora ilişkin habermiz orta sayfalardadır).

Bilindiği gibi, 12 Eylül darbesinden hemen sonra Avrupa Parlamentosu, 17 Eylül günü kabul ettiği bir kararlar, Türkiye'de temel hak ve özgürlüklerin yeniden uygulamaya konulmasını istemiş, demokratik olmayan önlemler uygulamaya devam edildiği takdirde Türkiye'nin çeşitli Avrupa kurumlarıyla gündüğü anlaşmalarla ters düşmesi olacağını vurgulamıştı.

Daha sonra Avrupa Parlamentosu, Türkiye-AET Ortak Parlamento Komisyonu çalışmalarını askıya almış ve Türkiye'deki durumu yerinde incelemek üzere bir heyet göndermeye karar vermişti. Ancak Evren Cuntası, Tür-

kiye'ye gönderilecek Avrupa Parlamentosu delegasyonu içerisinde "tehlikeli eğilimler"e sahip saydığı parlamenterlerin yer almasına sürekli karşı çıktığından, bu misonun Türkiye'ye gitmesi gerçekleşmemiştir.

Bu arada, Avrupa Parlamentosu Başkan Vekili Piet Dankert, Türkiye'deki durum hakkında bilimsel sosyalist muhalefetin görüşünü de öğrenmek üzere Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ı Brüksel'e davet etmiş ve gerek insan haklarının ihlali, gerekse işçi haklarının çiğnenmesi konusunda geniş bilgi almıştı.

Hemen şunu belirtmek gerekir ki, Avrupa'daki çeşitli siyasal eğilimleri içeren 434 üyeli Avrupa Parlamentosu'nda Türkiye'ye karşı takınılacak tavır konusunda da farklılıklar bulunmaktadırlar.

Bu farklılıklar iki nedenden kaynaklanmaktadır:

1. Hangi siyasal disipline mensup olursa olsun, insan hak ve özgürlüklerine saygılı parlamenterlerle en gerici, faşist rejimleri bile stratejik hesaplar uğruna desteklemekten yana olan parlamenterler arasındaki politik ayrım;

2. Türkiye'nin Avrupa Ortak Pazarı'na üye olması, bunun ileride kendi ülkelerine getireceği ekonomik ve sosyal yarar ve za-

rarlar açısından değerlendirme farklılığı...

Bir yandan, Avrupa Parlamentosu'nun 17 Eylül tarihli kararına rağmen Türkiye'de demokratik haklara saygı yolunda herhangi bir olumlu gelişme görülmemesi, öte yandan Evren Cuntası'nın "tam üyelik" istemini açıklamış olması, Avrupa Parlamentosu'nun 10 Nisan tarihli kararında önemli rol oynamıştır.

Ölağanüstü olarak toplanan Avrupa Parlamentosu, Sosyalist Grup'un şu karar tasarısını oyçokluğuyla kabul etmiştir:

"Askeri yetkililerin Avrupa ülkelerine ve AET kuruluşlarına Türkiye'de demokrasiye dönüş konusunda verdiği güvenceler açısından hiçbir adım atılmamıştır;

"Siyasal tehdit konusunda askeri rejimin açıkladığı hedeflere karşın, tehdit bu kez bizzat rejimin kendisi tarafından sürdürülmektedir;

"Demokrasi uygulamasına iki aylık süre içinde dönülmediği takdirde, AET ile Türkiye arasındaki ilişkilerin dondurulacağı Türk askeri rejimine bildirilmelidir."

Kuşkusuz, Avrupa Parlamentosu'nun kararı, bir tavsiye kararı niteliğindedir. Avrupa Topuluğu'nun ekonomik ilişkilerine yön veren

FİDEF KURULTAYI'NA DİB'İN MESAJI

Federal Almanya Türkiyeli İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF'in 5. Kurultayı-18-19 Nisan 1981 tarihlerinde Dortmund'da toplanmıştır.

Geçen faaliyet dönemi çalışmalarının değerlendirildiği Kurultay'da çeşitli karar tasarıları da görüşülerek kabul edilmiş ve FİDEF'in yeni yönetim kurulu seçilmiştir.

Kurultay'a Demokrasi İçin Birlik adına katılan Avrupa Komitesi Genel Sekreteri ve Federal Almanya Komitesi Başkanı Alparslan Telli, coşkun tezahürat arasında davet edildiği kürsüden, şu mesajı okumuştur:

"DİB-FAK olarak FİDEF 5. Genel Kurulunu iğten selamlar, genel kurulunuzun faşizme karşı mücadelede, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde demokrasi güçlerinin ilkel ve kalıcı eylem birliğinin gerçekleşmesine katkıda bulunmasını dileriz.

"Ülkemiz karanlık bir dönemden geçiyor. Askeri faşist diktatörlük halklarımıza kan ağılatıyor. Cuntanın toplama kampları haline gelen hapishaneler ve kıtlalar ağızlarına kadar işçi sınıfımızın militanları, demokrat ve yurtseverlerle dolu. Her geçen gün baskı ve terörün daha da arttığını, kitlelerin uzun yıllar süren mücadeleleri sonucunda elde ettiği demokratik mevzilerin adım adım ellerinden alındığını görüyoruz.

"Amerikan emperyalizminin ülkemizi bir sıçrama tahtası olarak kullanmak istediği, askeri faşist diktatörlüğün ise denize düşen yılanı sarılır misali Amerikan emperyalizmi ile artık iyice bü-

tünleştiği son derece kritik tarihi bir dönemden geçiyoruz. Böyle bir ortamda sorumluluk taşıyan tüm kişi ve kuruluşlara önemli görevler düşüyor. Bunlar, gerçekleştirilmesi mümkün olmayan, işçi sınıfımızın ve emekçi halklarımızın yaşamsal sorunlarıyla ilgili acil görevlerdir...

"Bu şartlar altında 12 Eylül'den bu yana yedi ay geçmiş olmasına rağmen ülkemizdeki koşulların her geçen gün daha da kötüye gittiği apaçık bir gerçek iken demokrasi güçleri olarak ortak düşmana karşı hâlâ ilkel ve kalıcı bir eylem birliği platformunun "şu veya bu gerekçelerle" hayata geçirilememiş olması, anlaşılması güç bir olgudur.

"Defalarca belirttiğimiz gibi, DİB-FAK olarak bizim açımızdan FİDEF ile her alanda güç ve eylem birliği yapılması için hiçbir neden bulunmamaktadır.

"FİDEF'in en üst organı genel kurulunuz önünde de aynı öneriyi tekrarlıyoruz: Biz hepimiz ilkel ve kalıcı bir eylem birliği platformunun yaratılabilmesi için ne yapılması gerekiyorsa onu yapalım, aşılması gereken sorunlar neler ise, onları tesbit edelim, birlikte çözüm arayalım.

"Tüm yurtsever, demokrat, ilerici sol güçlerin eylem ve güç birliğini sağlayarak askeri faşist diktatörlüğün karşısına birleşik örgütlü bir güç olarak çıkmak ve kitleleri harekete geçirmek sorumluluğu ve göreviyle yükümlüydük. Bu görevin bilincinde olarak genel kurulunuzla saygıyla selamlar, en içten başarı dileklerini iletirim."

OPORTÜNİSTLER...

Tarih hep barbarlığa, sömürüye, zulme karşı direnen yiğit insanların, en karanlık dönemlerde bile inancını yitirmeyen özgürlük savaşçılarının destanlarıyla doludur.

Bu korkunç mücadelede gittikçe devleşen ve tarihe geçen kişilere rastlandığı gibi, koşulların ağırlığı altında ezilerek gittikçe küçülen ve giderek yokolan zavallılara da rastlanır.

Elbette herkesten kahramanlık beklenemez. Olağanüstü güç koşullarda bile en ön saflarda mücadele edebilmek, bu onurlu oduğunda kadar da zor görevi yerine getirebilmek, ancak işçi sınıfının en bilinçli evlatlarınının, öncülerinin üstesinden gelebileceği bir iştir.

Ancak, ön saflarda bile, faşist cuntaya boyun eğmemek, olanaklar oranında ona karşı direnmek de, demokrasinin aşgari koşuludur. Ne yazık ki, bir zamanlar ilericiyi, devrimciliği kimseyle kaptırmayan, sosyalist partilere, devrimci örgütlere akıl vermeye kalkışan kimi "demokrat ve ilerici" aydınlar ve yazarlar, bugün cuntaya karşı direnmek şöyle dursun, faşistliği açığa çıkan Evren'e ve cuntasına dalkavukluk etmede, pašaların "anarşiye karşı mücadeledeki başarılarını" övmeye birbirleriyle yarış içerisindedirler...

Terörizmle mücadele bahnesinde altında yüzlerce yurtsever gencimiz sokaklarda "infaz mangaları"na kurşunlanırken, idam sehpalarında, işkence odalarında can verirken... onbinlerce ilerici, aydın, işçi zindanlarda çürütülürken, işlerinden atılıp aç bırakılırken, bu "demokrasi şampiyonları" nasıl vicdanları sızlamadan, yüzleri kızamadan "paşaların başarısını" ni göklere çıkarabiliyorlar...

Nasıl oluyor da, kimi "anayasa profesörleri", bir zamanların gözde demokratları Avrupa Konseyi salonlarında Metin Tokar gibi jurnalcilerle dizdize "anayasayı cebren taygir, tebdil ve ilga eden" insanlık düşmanı faşist bir cuntanın avukatlığını üstlenebiliyorlar, susmak yürekliliğini bile gösteremiyorlar.

"Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" mantiğıyla kendilerine yeni düende yeni bir yer, yeni bir yol arayanlar bilmiyorlar mı ki, faşizm öyle bir yılan ki, o anlık çıkarı gerektiriyorsa, kendi sadık uşaklarını bile bir çarpıda boğuverir! Hitler'e uşaklıkta karar kılan bir profesörün şu sözleri unutulabilir mi: "Önce komünistleri götürdüler, sesimi çıkarmadım; sonra sosyal-demokratları aldılar, yine sesimi çıkarmadım; daha sonra sıra liberalere geldi, ben yine sustum. Bir de baktım ki benden başkası kalmamış, beni de götürdüler..."

Belki de şimdilik kendilerini tehlikeye atmadan ucuz polemiklerle, mahcup eleştirilerle bu dönemi savuşturup yarın yine demokrasi havariliği, ilerici şampiyonluğu yapmanın sinsî hesabı içindedirler... Belki de heyecanlarının, yiğitliğin ucuzladığı dönemlere sakiyorlar...

Ama bunu yaparken, faşizmin kurbanlarının kanlarınının, "MGK'nin terörizme karşı mücadelesini yürekten destekliyoruz" yazılarının mürekkeplerine bulacağına hiç mi hesabı katmadılar.

Günün birinde işkenceye can verenlerin yakınları karşısında, cuntanın işkence tezgahlarından geçenlerin karşısında, "Evren Paşa'nın işkence iddiaları karşısındaki hassasiyeti"ni öven yazıların, Avrupa kamuoyuna cuntanın "demokratlığını" övmenin utancı altında ezileceklerini hiç mi düşünüyorlar?

Evet, cunta şakşaklarını tarih affetmeyecektir. Onları uydurdıkları "solcu kemalizm" veya "ilerici Atatürkçülük" safsataları bile sorumluktan kurtaramayacaktır...

haberleri

MÜLKÜNÜZÜ KORUYUN!
yarın geç olabilir

Citinizi bugün için Bedelini yarın ödeyin

SINIRTAŞ ÇİTİLERİ Fabrikaları, Liman mahallesi, Çeşme sokakları, Hava alanları, Askari sokağı, Depolar, Sosyal binalar, Çarşılar, yerleşik alanlar, Turistik tesisler için.

— Güneş, yağmur, kar ve rüzgarla dayanıklı, en kaliteli çelikten ve güçlü kaynaklarla üretilen, emniyetli bir yapıdır, pratik uygulanır, bilye ağırlıklıdır.

Malzeme ve montajda kullanılan SİNIRTAŞ çimentosu.

SINIRTAŞ BİTON ve TORPAK SANAYİ
Büyükdere Mahallesi Çiftlik Sokak No:26/1
İstanbul Tel: 810 70 00 20
Fabrika başlı Karayolu meidi (Etiler) yaka 001

©Ticari elbittir yardım, her yerinde uygulanması için emniyetlidir.

YAZISIZ

Bakanlar Konseyi ve Avrupa Toplulukları Komisyonu, bu tavsiye kararına uyup uymamakta serbesttir. Türkiye'nin Ortadoğu'daki stratejik konumu ve tekeli sermayenin Türkiye üzerindeki sömürü hesapları nedeniyle, Türkiye ile ekonomik ilişkilerin dondurulması beklenemez.

Ancak, karar, Avrupa demokratik güçlerinin değerlendirmesini ve istemlerini yansıttığı için, uluslararası politik ve moral bir müeyyide niteliğindedir.

Bu karar çıktığı sırada Türkiye'yi ziyaret etmekte bulunan Avrupa Konseyi Başkanı Hans de Coster, taşıdığı sıfatla bağdaşmayacak bir gayriciddilik ve sorumlusuzluk içinde cuntacı gazetelelere, Avrupa Parlamentosu kararını küçümseyici demeciler vermiştir.

Hollanda'nın en büyük un fabrikatörlerinden olup Avrupa Sanayiciler Birliği başkanlığı ve OECD'nin de Sanayi Danışma Komitesi Başkanlığı'nı yapmış olan Bay De Coster'in, sınıfsal konumu dikkate alındığında başka türlü bir tavır alma-

sı da beklenemezdi... Nasıl ki parlamentoları sona erer ermez bir Amerikan tekelinin hizmetine giren Avusturyalı Steiner'den de başka türlü beklenemez! Ama Avrupa demokrasi güçleri, artık "temkinli bekleyiş" döneminden "cuntaya karşı açık mücadele" dönemine geçmektedir.

Özellikle müstafi CHP Genel Başkanı Ecevit'in Arayış Dersisi'ne "işkence" üzerine yazdığı bir yazıdan ötürü sorguya çekilmesi, derginin toplatılması, daha sonra da Ecevit'in yurt dışına çıkışının cunta tarafından yasaklanmasıyla sona eren Avrupa sosyal demokrasi hareketinin Evren Cuntası'na karşı tutumu daha sertleşecektir.

Bu ay sonunda yapılacak olan Sosyalist Enternasyonal toplantısı, Avrupa Konseyi Siyasal İşler Komisyonu toplantısı ve ardından Türkiye'nin Konsey'de temsilî konusunu görüşecek olan Danışma Meclisi, cunta'nın maskesini daha da sıyıracak ve bu insanlık dışı faşist askeri diktatörlük daha da köşeye sıkışacaktır.

terör bitti!

Kayseri'den bir TEK CEPHE okuru yazıyor:

"Saklanmıyoruz..."

"Kaçıp yaban ellerde dolanmıyoruz. Sokaklarda öldürülmüyoruz. Ama yine açız. Hem ne açız, 'açız' bile diyemiyoruz. Yarın sabah yine yok soframızda peynirimiz... Namussuzlar aslan keşildi, küfürleri beylerin iltifat...

"Devrimci, solcu olmak şöyle dursun, solcu'nun 's'ıyla ilgilenenler bile delikte. İşkence etmiyorlar; sadece okuyorlar. Öyle ki bazılarını okşayarak öldürüyorlar. Çıt yok! Sadece işyerlerinde işçilere 'hayvan oğlu hayvanlar!' diye bağırılan ulumusu!"

Ve aynı okurumuzun bir girişi:

KAN DAMLASI

Onlar haksızlığın düşmanıydılar
Onlar dürüstlüğün dalında açan
Birez kızzıl tomurcuktular
Açamadılar...
Faşist kurşunlara hedef oldular
Kan verdiler
Kan verdiler
Yeni kızzıl tomurcuklara
Hepsi de kan kırmızı
Hepsi de kan damlası

ÇULSUZ EMEKÇİ

ANTI-FAŞİST 1 MAYIS'TA

1976

Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs'a vurulan yarım yüzyıllık zinciri DISK'in Taksim Alanı'nda düzenlediği kitlesel gösteriyle kırdı

TÜRKİYE'DE 1 MAYISLAR

Türkiye işçi sınıfı daha yüzyılın başlarından itibaren 1 Mayıs'ı kutlamaya başladı. 1906'da başlayan 1 Mayıs'a sahip çıkma süreci, Jön Türk Hareketi sonrası işçi sınıfı gösterilerinin yoğunlaştığı ve sendikal örgütlenmeye yöneldiği 1909-1912 yıllarında geniş kitlelere yansarak gelişti.

Savaşlar ve İttihatçıların baskıları 1920'ye kadar 1 Mayıs kutlamalarını engelledi. 1920'de ise ancak yurt dışında kutlama yapılabildi.

Gerçek bilinçli ve kitlesel kutlama ise 1921'de gerçekleşti. İstanbul'da işgalcilere karşı girişilen grevlerle, direnişlerle Türkiye Sosyalist Fırkası öncülüğünde yapılan törenlerle işçi sınıfımız savaşkanlığını kanıtlıyordu.

İşgal kuvvetlerinin ve işbirlikçilerinin tüm çabalarına karşın, 1922'de daha da görkemli ve bilinçli bir kutlama yapıldı. Türkiye işçi ve çiftçi Sosyalist Partisi, Türkiye işçi Demneği, Beynelmillel İşçiler İttihadi, Türkiye Sosyalist Fırkası, Ermeni Sosyal Demokrat Fırkası ve diğer ilerici kuruluşlar bir araya gelerek 1 Mayıs Komisyonu'nu oluşturdu. Çeşitli kollardan yürüyüşe geçen işçiler Pangaltı'nda toplandılar. Ayrıca, İzmir ve Ankara'da da çeşitli kutlamalar yapıldı.

1923'te Kurtuluş Savaşı'nın sona ermesinden sonra çeşitli engellemeler ve tutuklamalara karşın Ankara'da, İzmir'de, Adapazarı'nda ve İstanbul'da 1 Mayıs kutlandı. İstanbul'da Umum Amele Birliği ve Mürettebin Cemiyeti'nin ve Türkiye işçi ve çiftçi Partisi'nin düzenledikleri iki ayrı tören yapıldı.

1924'te artan baskılar, işçi liderlerinin ve sosyalistlerin tutuklanmaları, dergilerin basılması, Türkiye Amele Birliği'nin düzenlediği kutlamayı engellemeye yetmiyordu.

Ancak baskılar giderek artıyor, burjuvazi dışlarını gösteriyordu. Nitekim, 1925'de Amele Teali Cemiyeti'nin örgütlediği 1 Mayıs'tan sonra Türkiye Kürdistanı'ndaki hareketleri bastırma bahanesiyle ülke çapında terör geçiliyor, işçi sınıfı örgütleri kapatılıyor ve tüm işçi eylemleri yasaklanıyordu...

Bu tarihten başlayarak, her 1 Mayıs'tan önce işçi liderleri ve sosyalistler gözaltına alınıyor, ve 1 Mayıs üzerine 50 yıl sürecek olan bir yasak zinciri vuruluyordu...

Burjuvazi baskı ve engellemelerle yetinmedi: kafa bulandırıp hedef şaşırtmak için 1 Mayıs'ı "Bahar ve Çiçek Bayramı" ilan etti. Bir yandan da uzlaşmacı TÜRK-İŞ'e anti-demokratik öğeler içeren Grev ve Lokavt Yasası'nın çıkış tarihi olan 24 Temmuz'u "İşçi Bayramı" olarak kabul ettirdi. Böylece hem kafa bulandırılmış olacak, hem de Türkiye işçi sınıfı uluslararası bağlarından kopartılacak, dünya işçi sınıfından yalıtılacaktı... Ama sökmüdü...

İLK ZİNCİR KIRILYOR

Yarım yüzyıllık aradan sonra Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs'a konan yasak zincirini kırdı: İstanbul'da adı artık 1 Mayıs Alanı olacak olan Taksim Alanı'nda devrimci sendikal örgütümüz DISK'in önderliğinde yüzbinlerce işçi toplanıyor ve mücadele kararlılıklarını haykırıyorlardı.

Bu dev gösteri karşısında burjuvazi telaşa kapıldı... Kitlelerin birkez daha böyle 1 Mayıs'lar yaşamalarına ne bahasına olursa olsun engellemek gerekirdi. Öylesine korkuyordu ki burjuvazi, 1977'de korkunç bir planı yürürlüğe koydu. Tıpkı Amerikan burjuvazisinin 1 Mayıs 1886'da yaptığı gibi... Haftalar öncesinden gerilim yükseltildi, kıskırtmalar geliştirildi. Yığınların gözü korkutularak meydanın dolması engellen-

mek isteniyordu. Burjuva basını günlerce öncesinden kan banyosunu haber veriyordu: "Bugünü iyi yaşayınız sevgili okuyucular, oylara ve sokaklara iyi bakınız..." 1 Mayıs'ta DISK'in yapacağı İstanbul mitinginin kanlı olaylara sahne olacağı şimdiden görülmektedir..." (Ortadoğu)

1 Mayıs 1977 coşkuyula başlamıştı, onbinler alanı dolduruyordu, ancak hain tuzak çoktan hazırlanmıştı. Alanın çevresine yerleştirilen katiller, "sol" maskeleyi kalpazanların arasına yerleştirdikleri ajanları'nın provokasyonu ile dört

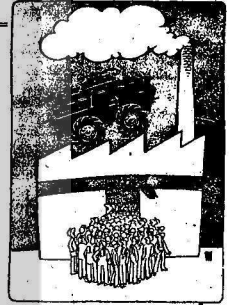
bir yandan ateşe başladılar. Panik gelişirken alana dalan polis panzerleri, ses bombaları ve yine alana dalıp çevreye ölüm saçan "beyaz Renault" paniği daha da artırdı. 1 Mayıs kana bulandı; 34 şehit verildi.

Ancak burjuvazinin hesapları yine tutmadı. İşçi sınıfımız şehitlerini sahihsiz bırakmadı, 1 Mayıs alanını terketmedi.

1 Mayıs 1978, işçi sını-

fının bayrakları, türkülerini, sloganları yine dolduruyor 1 Mayıs Alanı'nı... DISK'in çağrısına bu kez daha büyük yığınlar cevap veriyor. Yüzbinden fazla yurtsever, mücadele kararlılıklarını haykırıyorlar, "1 Mayıs Katliamının hesabı sorulacak!" diyorlar. "Faşizme geçit yok!" diye küküyorlar, SOSYALİST TÜRKİYE'ye olan inançlarını dile getiriyorlar.

uluslararası sendika hareketinin dayanışması

Bütün dünya işçileri 1 Mayıs'ı kutlama hazırlanırken Türkiye'de 1 Mayıs'ı zincirleyenlere karşı uluslararası sendika hareketinin direnişi daha büyük boyutlar kazanıyor.

Anımsanacağı üzere, daha önce Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, cunta rejiminin Avrupa Konseyi'nden atılması ve AET ile tüm ilişkilerinin dondurulması yolunda tavsiye kararı almış bulunuyordu.

Avrupa Parlamentosu'nun 10 Nisan'da aldığı cuntayı mahkum eden kararda Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun bu tavsiye kararı önemli etken olmuş bulunmaktadı.

Dünya Sendikalar Federasyonu ile Dünya İş Konfederasyonu da, Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin ayaklar altına alınması karşısında geniş bir protesto kampanyası açmışlardır. Uluslararası sendikal örgütlerin şikayetleri (ILO) Yönetim Kurulu, tutuklu sendikacıların derhal salıverilmesi ve sendikal hak ve özgürlüklere saygı gösterilmesini isteyen bir kararı kabul etmiştir.

Evren cuntası, dünya kamuoyunu yanıltmak için, DISK'i kapatırken, halen başında işbirliği bir yönetim bulunan TÜRK-İŞ'i açık tutmuştur.

Bilindiği gibi TÜRK-İŞ, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICTU)'ya üye bulunmaktadı. ICTU, genellikle dünya sendikal hareketinde uzlaşmacı bir tutumun tem-

silcisi ve sınıf sendikacılığına karşı olarak tanınmaktadır.

Ne var ki, işbirliği TÜRK-İŞ yönetiminin tüm kandırma gayretlerine rağmen bu uluslararası konfederasyon dahil, Genel Sekreteri Otto Kersten'in Türkiye'ye yaptığı ziyaretten sonra cunta'nın işçi ve sendika düşmanı tutumunu teşhir ederek cuntaya karşı mücadele kampanyasında yer almıştır.

6-10 Nisan tarihleri arasında Türkiye'de çeşitli temaslar yapan Kersten, 14 Nisan günü dünya kamuoyuna şu açıklamayı yaptı:

"Türkiye'deki askeri yöneticiler sokakta teröre son verme amacına ulaşmış olsalar bile, bu hiçbir surette kabul edilmeyecek şekilde insan hakları ve sendikal haklar ayaklar altına alınarak sağlanmıştır.

"Türkiye'de artık toplu sözleşme yoktur. Ücretler işçilerin yeterince temsil edilmediği Yüksek Hakem Kurulu'na saptanmakta ve enflasyon hızının çok gerilerinde sürüklenmektedir. DISK ve ona bağlı sendikalar başta olmak üzere yasal olarak kurulmuş sendikalar yasaklanmıştır. DISK yöneticileri tamamen muğlak ithamlarla hapiste tutulmaktadır. Tutuklulara, fiziksel iz bırakılmayacak şekilde ağır muamele yapılmaktadır. Abdullah Bağtürk gözleri bağlı olarak bir sandalye üzerinde beş gün tutulmuştur."

Kersten raporunda, ICTU'nun da ILO'ya Türk Hükümeti aleyhinde şikayette bulunmasını istemektedir.

ZİNCİRİ KIRALIM!

KAVGAMIZI YÜKSELTELİM!

DOROYORLAR, OÇONO ÜMÜRBOYU HAPSE MAHKUM EDİYORLAR... 4 LİDERİ İSE, PARKSONS, SPIES, FISCHER VE ENGEL'İ İDAM EDİYORLAR. AMA BU DA SINIF MÜCADELESİNİ DURDURAMIYOR. AMERİKAN İŞÇİ SINIFI ELDE EDİYOR SONUNDA 8 SAATLİK İŞGONONO... DAHASI, DÜNYA İŞÇİLERİ U- NUTMUYORLAR 1 MAYIS 1886'YI. TEMMUZ 1889'da PARIS'TE BİR ARAYA GELEN ÇEŞİTLİ ÜLKELERİN İŞÇİ LİDERLERİ, 1 MAYIS'I EMEK BAYRAMI İLAN EDİYORLAR VE ARTIK 1 MAYIS, TÜM DÜNYA İŞÇİLERİNİN ULUSLAR- ARASI DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÖNÜ OLARAK EVRENSELLEŞİYOR.

Ancak burjuvazi de 1 Ma- yıs'ı yeniden zincirlemekte kararlıydı...1979'da birçok ilimizde Kahramanmaraş fa- şist katliamı bahane edile- rek sıkıyönetim ilan edil- mişti. İşçilerin oyu ile iktidara gelmiş sosyal- de- mokrat bir başbakanın em- rindeki sıkıyönetim, "olay çıkarsa bahanesiyle 1 Mayıs' ın İstanbul'da kutlanmasını yasaklıyordu.

Ama DİSK yöneticileri kararlıydı. 1 Mayıs mutlaka 1 Mayıs Alanı'nda kutlanac- tı.

Bir kısım oportünistler ise zaten çoktan niyetlen- dikleri DİSK'i bölme operas- yonunu gerçekleştirmek için çok önceden 1 Mayıs'ı ayrı olarak İzmir'de kutlamayı planlamışlardı. Bu yasağa da dört elle sarılarak ve sıkıyönetimin "takkirname"- li icazetiyle İzmir'de mit- ting yapma hazırlığına gir- diler. Diğer bazı keskin gruplar ise bu kez keskin- liği rafa kaldırarak, bu yasak karşısında direnmenin ve burjuvaziye ödün verme- ninin, İstanbul'u terketme- nin önemini kavrayamadı- lar.

İstanbul'da 24 saatlik sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 30 metre yaklaşıp ateş açma emri verildi. 5 milyonluk İstanbul halkı evlerine hapsedildi. DİSK Genel Başkanı Baştuğ ve 8- teki yöneticiler tutuklan- dı. Ama burjuvazinin evde yaptığı hesap çarşıya uyma- dı...1 Mayıs 1979 günü Tür- kiye İşçi Partililer, başta Genel Başkan Behice Boran ve Merkez Yönetim Kurulu ü- yeleri olmak üzere Bakır- köy'den yürüyüşe geçtiler. Aynı anda Kartal ve Pangal- tı'da GENÇ ÖNCÜ'ler ve Kur- tuluş siyasetinin İstanbul' daki militanları da yürüdül- ler. Şaşırılmış burjuvazi, beklemiyordu. Ertesi günün gazeteleri için "Sakin bir gün" manşetleri bile hazı- rı. Ancak şaşkınlık uzun sürmedi, yerini bu kez öfke ve hınc aldı. Kinle sal- dırdılar partililerin üzeri- ne, vurdular, vurdular, vurdular...

Ama artık faydası yoktu, hesap boşa çıkarılmış, 1 Mayıs burjuvaziye terk edil- memiştir. İcazetle İzmir'de "bahar bayramı" kutlayanlar

sıkıyönetim komutanından teğekkür ve tebrikler alırken DİSK ve TIP yöneticileriyle 500'den fazla partili militan zindanlarda kalıyor, gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında yürütülen büyük kampanya sonucunda öz- gürlüklerine kavuşuyorlardı.

ZİNCİR YENİDEN ÖRÜLÜYOR

1 Mayıs 1980: Faşizm gel- miş, kapıya dayanmış. Bu kez şanlı TARIŞ Direnişi'nin ardından İzmir'de de sıkıyönetim var. DİSK bu kez kutlamaları 6 ilde bir- den yapacağını ilan ediyor. Ama tüm başvurular geri çev- rildiği gibi, başta Baştuğ olmak üzere DİSK yönetici- leri tekrar gözaltına alını- yor. Ama bu kez tüm Tür- kiye 1 Mayıs Alanı'ydı. İst- anbul terk edilmeliydi. Ancak artan tehlikeye kar- şın tüm anti-faşist güçle- rin birliği bir türlü sağ- lanamamıştı, cephe örüle- mişti. 1 Mayıs'a bu dağ- nıklıkla girildi. Mersin'de kitlesel miting yapılırken, tüm diğer illerde ve İst- anbul'da korsan gösteriler, korsan yürüyüşler düzenlen- di. Ancak her grubun kendi başına iş yapması hareketin gücünü zayıflattı ve faşizm tehlikesinin karşısına tek bir yumruk olarak çıkılamadı... Ve çok geçmeden de 12 Eylül sabahı faşist darbe gerçekleştirildi.

Faşist cunta düşmanını iyi biliyordu: İşçi sınıfı! Doğal olarak işçi sınıfının bayramına da düşman olacaktı. Nitekim bu kez 1 Mayıs' ı yasaklamakla kalmadı, Yıl- lardır "bahar bayramı" ola- rak tatil günü olan 1 Ma- yıs'ı tatil olmaktan çıkar- dı. Böylece faşist dikta, tüm dünya işçileri tatil ve bayram yaparken, Türkiyeli emekçileri çalışmaya mahkum ediyor.

Daha önce bu yollardan geçenler çok, ama 1 MAYIS'ı hiçbiri, ne Pinochet'ler, ne Franco'lar, ne Somoza'lar önleyebilirdi. 1 MAYIS, Şili zindanlarında bile, toplama kamplarında bile kutlandı. Türkiye işçi sınıfı da bu mücadele geleneğini sür- dürecektir... Ve 1 MAYIS'a konulan yasak zincirini el- bette bir kez daha KIRACAK- TIR.

1977

Burjuvazi kitlesel şahlansı kırabilmek için kanlı provokas- yonlara başvurarak Taksim Alanı'nda 34 kişiyi katlettiriyor

1978

Kanlı 1 Mayıs'a rağmen kitleler yılmıyor. 1 Mayıs Alanı'nda yüzbinler yine mücadele azim ve kararlılığını haykırıyorlar

1979

5 milyonu evlerine hapseden 1 Mayıs yasağı, TIP Genel Başkanı Boran ve partililerin direnişiyle bir daha iflas ettiriliyor

1980

1 Mayıs Alanı ordunun işgali altında... Faşizm son basamak- ları tırmanıyor: 12 Eylül darbesinin ayak sesleri geliyor...

“HİCRET'İN XV. YÜZYILI BARİŞ YÜZYILI OLSUN!”

SON SAYIN SORULARINA GÖRE TOPLAN NÜFUSU 262 MİLYON OLAN SOYET SOSYALİST CUMHURİYETLERİ BİRLİĞİ'NDE MÜSLÜMANLIĞIN ETKİN BULUNDUĞU SOYET CUMHURİYETLERİNDE TOPLAM 50 MİLYON'A YAKIN İNSAN YAŞAMAKTADIR. BU CUMHURİYETLERDE, SSCB ANAYASASI'NIN GÖVENCESİ ALTINDA BULUNAN DİN VE VİCDAN ÖZGÜRLÜĞÜNDEN NASIL YARARLANILYOR. “SOYET AZERBAJCANI BUGÜN” DERGİSİ'NİN SON SAYISINDA KAFKASLARÖTESİ DİYANET İŞLERİ BAŞKANI ŞEYHOLİSLAM ALLAHSOKOR PAŞAYEV'LE BU KONUDA YAPILMIŞ OLAN BİR RÖPORTAJIN GENİŞ BİR ÖZETİNİ SUNUYORUZ. AZERBAJCANLI DİNADAMI, BU RÖPORTAJINDA, İRK, DİN, DİL FARKI GÖZETMEKSİZİN HALKLAR ARASINDA KARDESLİK VE KALICI BİR BARİŞ UGRUNDA MÜCADELENİN GEREĞİNİ VURGULUYOR.

• SSCB'deki vatandaşların pratikte din ve vıcdan özgürlüğünden nasıl yararlandıklarını anlatır mısınız?

• SSCB Anayasası ile birlik cumhuriyetleri anayasaları, vatandaşlara din ve mezhep özgürlüğü garantisi ediyor. Bu kuru laf değildir, gerçekte sağlanan haklardır. Başkan bulunmak şerefine mazhar olduğum Kafkaslarötesi Müslümanlar Diyanet İşleri Dairesi, yalnız Azerbaycan'da değil, hristiyanlarla müslümanların yanına yaşadığı Gürcistan ve Ermenistan'da da dindar müslüman topluluklarının faaliyetini yönetmektedir. Kafkaslarötesi'nde müslümanla-

rın âyinlerini yaptıkları çok sayıda cami ve mescit vardır. Müslümanlar bütün dini bayramlarını serbest olarak kutluyorlar. Onların dini yaşam ve faaliyetleri Kur'an'ın buyruklarına tam uygundur.

Bence şunu da kaydetmek gerekir ki, çok sayıda cami ve mescit mimarlık anıtı olarak devletçe korunmaktadır. Bu yapıların restore ve onarım işleri için dindarların gönüllü olarak bağışta buldukları paraya ek olarak, ülkemizde yürürlükte bulunan tarihi ve mimari değeri olan eski anıtların korunması kanununa uygun olarak devlet bütçesinden de hayli para ayrılmaktadır.

• Siz, müslümanlara hitaben yaptığınız konuşmalarda başlıca neye dikkati çekiyorsunuz?

• Her gerçek dindar müslüman gibi benim de düşünce ve emellerim barışa yöneliktir. Halklar arasında barış, dostluk ve karşılıklı anlayış sağlanması necip bir iştir ve İslam'ın yüce ruhuna uygundur. Okuduğumuzu dua ve vazalarda insanları barışa çağırıyoruz:

Hicri tarihin XV. Yüzyılı, varsın barış yüzyılı olsun!

Geçenlerde Kafkaslarötesi müslümanlarının kurultayında bütün iyi niyetli insanlara hitap eden çağrı

kabul edilmiştir. Bu belgede kurultay delegeleri İslam'ın 1400. yılında soğuk savaş, tamah ve hegemonizm hastalığına yakalanan politik faaliyet adamlarını politik sağduyuya dönmeye, silahlanma yarışını durdurmaya, Afganistan'a karşı girişilen ilan edilmiş savaşa, İran'a, Filistin ve başka müslüman halklara yönelik saldırılara son vermeye çağırıyorlar. Bu çağrı, İslam ülkeleri ve tüm dünya halklarının isteklerine uygundur.

Sovyetler Birliği'nde yaşayan biz müslümanlar, barış mücadelesinin dışında kalmak istemiyoruz. Büyük Anayurt Savaşı cephelerinde vatanımızı savunan iki am-

cam şehit olmuştur, ağır yaralanan babam ise malul gazidir. 2. Dünya Savaşı yıllarında şehit olan 20 milyon Sovyet vatandaşının hatırasına bize sesleniyor. Ve biz kutsal adalet namına barışı korumalıyız.

• Kafkaslarötesi müslümanlarının uluslararası ilişkilerine değinir misiniz?

• Biz çok sayıda ülkelerin dini örgütleriyle müslüman dindamlarıyla devamlı temaslarda bulunuyoruz. Yalnız son iki yılda yabancı ülkelere 160'dan çok müslüman delegasyonu ülkemize gelerek konuşmuş olmuştur. Ülkemizin dindamları ar-

“ERMENİ TERÖRÜ” SORUNU (II)

- Geçen sayıdan devam -

Tanzimat ve Yunanistan'ın bağımsızlığı sonucu devlet örgütlerinin etnik unsurlara açılması, yani Yahudi, Rum, Ermeni aydınlarının belli sınırlamalarla devlet memuru olabilmeleri hakkında en çok Ermeniler yararlanmışlardır.

Ancak, Bu arada Osmanlı merkezi yapısının çözülmesi, tağrada baskı ve sömürünün yoğunlaşması, çelişkilerin de şiddetlenmesi sonucunu getirmiştir. Yüksek Batı kapitalizmi, 19'uncu yüzyıldan itibaren saldırgan-yayılmacı bir emperyalizm niteliği kazandığından, Osmanlı İmparatorluğu'nun paylaşılacak yutulması, Batı ekonomik ve siyasal merkezlerinin gündemine girmiştir. Bunun uzantısı olarak da, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine dolaylı ya da dolaysız müdahaleler yoğunlaşmaya başlamıştır.

Bu yeni süreçte, Osmanlı Devleti'nin kilit noktalarındaki azınlık temsilcileri, ekonomik planda Batı kapitalizminin işbirlikçisi, ideolojik-politik planda ise "hristiyan batı uygarlığı"nın temsilcisi misyonunu üstlenmişlerdir.

Burjuvazinin yükseliş döneminde ortaya çıkışı son derece normal olan milliyetçilik akımı, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki ulusal azınlıklar açısından, dış kaynaklar tarafından da ayrıca özel olarak desteklenmiştir.

Şu noktayı unutmamak gerekir ki, bu tarihsel geçiş döneminde, Osmanlı'nın baskıcı yönetimi altında ezilenler sadece gayri-müslim azınlıklar değildir, müslüman Kürt halkı ve doğrudan doğruya Türk halkı da bu ulusal baskının pençesindedir... Zamanın Türk milliyetçileri bir yandan Osmanlı despotik yönetimine karşı mücadele yürüttükten, öte yandan diğer azınlıkların milliyetçi hareketleriyle de güç ve eylem birliği altındadır.

Kuşkusuz, hiçbir milliyetçi hareket, aynı görüş ve tutumdaki unsurlardan oluşmaz. Milliyetçiliği söveniz ve ırkçılık noktasına götüren eğilimler, her milliyetçi harekette mevcuttur.

Hristiyan azınlıklar içerisinde bu eğilim, özellikle Batı emperyalist çevreleri tarafından tüm 19. yüzyıl boyunca, "geri-vahşi Türk ırkını geldiği yere geri göndermek, Batı uygarlığını yeni hayat sahalara açmak" sloganlarıyla körüklenmiştir.

19. yüzyılda her gün geleneksel düzen ve sömürünün yanısıra bu tip tavır ve baskılara maruz kalan, ek olarak da emperyalist sömür altında ezilen Türk ahali ise, daha sonraları Türk milliyetçi akımı içinde uç veren ırkçı eğilimlerin etkisiyle, azınlıklara gittikçe büyüyen bir kuşku ve tepkiyle bakmaya başlamıştır. Giderek, tıpkı bugünlere Evren Cuntası'nın yaptığı gibi, azınlık hareketlerini tamamen ülkenin parçalanmasına, elden gitmesine bağlayan merkezi propaganda ağırlıklı kazandırılmıştır.

Üstüne üstlük, daha önce değinilen tarihsel nedenlerden ötürü Ermenilerin yaşam düzeylerinin genelde Türklere yüksekte olması da, Türk milliyetçiliği içindeki aşırı eğilimlerin bilinçsiz kitleleri kolaylıkla kışkırtmalarına olanak sağlamıştır. Giderek Türk esnafı ve Kürt ağaları, Ermenilerin malına mülküne göz koyar hale gelmiştir. Çelişkiler bir kez körüklenince, Ermeni asıllı tefeci-tüccarın yanısıra Ermeni nüfusun büyük çoğunluğunun emekçi-köylü olduğu gerçeği gözardı edilmeğe başlamıştır. Bu kışkırtmaların ürünü olarak Ermenilere karşı Kürtlerden oluşan "Hamidiye Alayları" kullanılabilmiştir.

Önce Doğu Rumeli, daha sonra Makedonya'dan başlayarak çoğunluğu Türk-Müslüman nüfusun oluşturduğu bölgelerinde elden gitmesi, ulusal ayaklanmalar sırasında karşılıklı kıyımlar olması, Ermeni sorununun 1909'da (31 Mart olayı sırasında meydana gelen Adana Katliamı) yine emperyalist müdahalelere yol açması, Türk milliyetçiliği içindeki ultra eğilimleri güçlendirerek kin duygularını körüklemiştir.

Ve ultra eğilim, elde kalan "son toprak" üzerindeki "son tehdit" ortadan kaldırılmasını, Ermeni sorununun çözümüne başlamıştır.

Türk tarihçilerinin genel kanısının aksine, 1915 yılında bir Ermeni isyanı söz konusu değildir. Doğu'da Çarlık Rusya'nın kuvvetleri içinde çok sayıda Ermeni vardır. Güneydoğu'da ise, çoğu Fransız ve kısmen de İngiliz kuvvetleri arasında devşirilmiş Ermenilerin bulunması, Ermeni çetecilerinin vur-kaç taktikli müdahaleleriyle düzenli Osmanlı Ordusu'nun başedememesi, Bâbüâli'de ege-men bulunan "ultra"lar için kıyım kara-

rının gerekçesi olarak kullanılmıştır. Yerel halktaki tepkiler de kışkırtılarak, galeyana yaratılarak hareket geçilmiştir. Sonuç: Büyük çoğunluğu Ermenilerin oluşturduğu 800 bin ila 1,5 milyon arasında insanın kıyım, nam-ı diğer "Ermeni Katliamı"...

Bu tarihsel gerçek önünde tavır ne olabilir?

Gerekçesi ne olursa olsun, ortada önemli bir tartışma ve bir katliam gerçeği vardır. Katliam, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan 5-10 yıl önce olmuştur. Doğrudur! Fakat burjuva iktidarları bu mirası reddedebilir mi?

Türkiye Cumhuriyeti'ne düşen, mevcut tüm doküman ve arşivleri toplayarak, araştırmalar yaparak, tarih olmuş bu konuyu karanlık çekimlerden kurtarmaktır. Tabii, gerçekten kanayan ya da zorla kanatılan kin'e bir çözüm düşünülüyorsa...

Bireysel terörist yöntemler kullanılarak, hem de ilerilik adına intikam ve toprak talepleriyle ortaya çıkanlara ise şu söylenebilir:

Suçlu suçsuz, tek tek insanlar öldürülerek bugünün dünyasına hiçbir yere varılmayacağı bilimsel olarak kanıtlanmış bir gerçektir. Belirleyici olan kitlesel mücadelesidir.

Ama "Ermeni terörü" diye adlandırılan bireysel terörist eylemler, şu anda dünya kamuoyunun bu konuya dikkatini çekmekten çok, Türkiye'de gericiğin, faşizmin güçlenmesine, bütünleşmesine ve kitle tabanı kazanmasına yarar. O da yetmiyor gibi, halklar arasında kan davasını körükliyor. Dolayısıyla faşist askeri cuntanın eline koz üstüne koz veriyor.

Halklar arasındaki çelişkileri körükleyerek "böl ve yönet" politikasını uygulayan emperyalist mihrakların, CIA gibi komplo merkezlerinin bu konuda rolüne gelince... Ermeni, Türk, Kürt tüm ilerikilerin, devrimcilerin, bu konuda son derece uyanık olmaları gerekiyor. En haklı davalar bile, bu mihrakların provokasyonlarına düşüldüğü, komplolarına alet olduğuna takdire, günü gelir, yine o mihrakların yeni planlarına uygun olarak gündenden düşürülür; oyna gelenler ise sıkılmış bir limon gibi fırlatılıp atılır...

İkliler, başka din ve mezheplere inananlar tam din ve vicdan özgürlüğünden yararlanıyor ve sosyalist toplumun eşit haklı üyeleri sırasında bulunuyorlar.

• Aldığımız mektuplardan görüldüğü gibi, okuyucularımız dinadamlarının hayat öyküsüyle ilgileniyorlar. Bununla ilgili olarak kendi hayat öykünüzü kısaca anlatır mısınız?

• Sovyetler Birliği'nde her bir vatandaş kendi hayat yolunu kendi istek ve yeteneğine uygun olarak seçiyor. Daha genç yaşlarda ben kendimi dine adanmak kararına varmıştım. Ortaokulu bitirdikten sonra Buhara'da dini öğrenim yaptım, sonra ise Taşkent'te İlahiyat Yüksek Okulu'nu bitirdim. Sovyetler Birliği'nde çok sayıda çeşitli teolojik ve dini kitaplar basılıyor. Süreli yayınlar da var. Son yıllarda Kur'an birkaç kez basılmıştır. Şimdi sistematik bir şekilde tefsirler yayınlanmaktadır.

Ben dinadami ailesindeyim. Erkek kardeşim mühendistir. Dokuz kızkardeşim var. Onlar çeşitli meslekler edinmişler. Aralarında öğretmen, hemşire, çocuk yuvası eğitmeni ve hatta kadınlar arasında az rastlanılan viç operatörü de vardır. Daha ne anlatayım? 31 yaşındayım, evliyim; üç çocuğum var. Onların, dünyadaki tüm çocukların hiçbir zaman harbin dehşetlerini yaşamamaları için içten dua ederim.

zu ettikleri takdirde Mekte-i Muazzama'ya hacca gidebiliyorlar. Ben kendim iki kez bu kutsal kentte bulunmuşum; defalarca dinadamlarının uluslararası konferans ve kongrelerine, bu arada 1976'da Moskova'da Dinadamların Dünya Konferansı'na iştirak etmişim. 1979'da Azerbaycan'ın Yabancı Ülkelerle Dostluk ve Kültürel İlişkiler Kurumu delegasyonu üyesi olarak Libya'da kutlanan Sovyetler Birliği Günleri'ne katılmışım. Geçenlerde ise Sri Lanka'dan dönmüştüm.

Sunu da kaydedeyim ki, ülkemizde çeşitli dinlere inananlar arasında dostluk ilişkileri kurulmuştur. Sovyetler Birliği'nde büyük veya küçük dinler kavramı diye bir şey yoktur. Ortodokslar, müslümanlar, kato-

Kürt Ulusal Bayramı Nevroz, Belçika'daki Kürt işçi ve öğrenci örgütü TEKOŞER tarafından 11 Nisan günü Brüksel'de düzenlenen bir toplantıyla kutlanmıştır.

Demokrasi İçin Birlik Belçika Örgütü de, Nevroz Gecesi'ne aktif olarak katılmış ve bir stand açmıştır.

Demokrasi İçin Birlik Avrupa Komitesi Başkanı Doğan Özgüven, Nevroz Töreni'nde şu konuşmayı yaptı:

"Nevroz, bu yıl da, Kürt halkının üç cepheye birden, bir yanı sıra Türkiye'de faşist askeri diktatörlüğe, diğer yanı sıra Irak'ta Baas yönetimine ve nihayet İran'da gün be gün şiddetlenen ulusal baskıya karşı mücadele vermek zorunda olduğu günlere rastlıyor. Bu zor koşullar altında kutlanıyor.

"Bu baskılar, Ortadoğu genelinde, emperyalizme yıllardır beri hinoçluhince uygulayabildiği 'böl ve yönet' politikasının doğal sonucudur. Halkların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkını hiçe sayarak Ortadoğu haritasını pergel ve cedvellerle kendi çıkarlarına uygun şekilde parselleyen tekeller, yüzünlü başlarından beri Kürdistan'ı siyasi planda paramparça etmişlerdir. Kürdistan'ın her bir parçasını, halkların gönlü birliğine dayanmayan devlet yapıları içinde yeraltıya, bu devletlerin yönetimlerini ellerinde tutan egemen sınıfların şovenist, özümsemeci, baskıcı uygulamaları altında ezilmeğe mahkum etmişlerdir.

"Türkiye özelinde Kürt halkının durumu daha da ağır...

"Emperyalizme karşı kurtuluş mücadelesi yıllardır Türkiye işçi ve köylü kitlelerinin saflarında omuz omuza mücadele veren Kürt halkı, yakın tarihinde en büyük ihanetlerinden birine Lozan'da uğramış, çok daha düşük nüfuslu azınlıklara dahi en azından kültürel, dinsel, toplumsal planda özerklikler tanınırken, Kürt halkı, 'Ben Kürdüm' diyebilme, kendi dilinde, yani Kürtçe konuşup yazmak, kendi ulusal özelliklerine göre örgütlenmek haklarından dahi yoksun edilmiştir.

"Lenin, devrimden önce Rusya'yı bir 'halklar hapishanesi' olarak niteliyordu. Bu, ne yazık ki, bugünkü Türkiye için aynen geçerli bir nitelemedir. Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan beri bir halklar hapishanesine dönüşmüştür.

"Emperyalizme karşı kesin zaferin kazanılmasından sonra işçi sınıfını, yoksul köylülüğü ve Kürt milliyetini dışlayarak iktidarı gaspeden yeni yetme Türk burjuvazisi ile büyük toprak sahipleri ittifakı, tüm cumhuriyet tarihi boyunca sınıfsal ve ulusal baskıyı atbaşı götürmüştür. İşçi sınıfının siyasal ve sendikal örgütlenmesi yasaklanırken, Kürt halkına yönelen inkar ve baskı kampanyası 'isyan bastırma operasyonu' adı altında kitlesel kıyımlara dönüşmüştür.

"Yükselen burjuvazinin şovenizmi, Türk ırkını tüm milliyetlerin kökeni, yeriyüzünün en üstün ırkı ilan ederken, Kürt halkını da 'Dağlı Türkler' olarak niteleyecek bir akıldışılığa vardırılmıştır.

"1960 sonrasının sınırlı özgürleşme ortamında Türkiye işçi sınıfının siyasal ve sendikal planda örgütlenmesine paralel olarak, ilk kez Türkiye Kürdistanı'nın özel durumu, Kürt halkının ulusal demokratik hakları sorunu siyasal tartışmaların gündemine girmiş, Kürt milliyetinin bilingli kesimleri yarım yüzyılı aşkın bir aradan

TEKOŞER'İN DOZENLEDİĞİ "NEVROZ" SENLİĞİ'NDE DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK ADINA YAPILAN KONUŞMA

**TÜRKİYE'Yİ
"HALKLAR
HAPİSHANESİ"
OLMAKTAN
ÇIKARTALIM!**

sonra kültürel planda da olsa, ağır hapis cezalarını göze alarak örgütlenmeye geçmişlerdir.

"Ve Türkiye'de ilk kez TIP'in 4. Büyük Kongre kararıyla 'Kürt halkının yaşadığı bölgenin, Türkiye'nin öteki bölgelerine oranla geri kalmış olmasının nedenlerinden birinin kapitalizmin eşitsiz gelişme kanununa ek olarak, bu bölgede Kürt halkının yaşadığı gerçeğini göz önüne alan hakim sınıf iktidarlarının güttükleri ekonomik ve sosyal politikaların bir sonucu olduğu' ilan edilmiştir.

"12 Mart 1971'de açılan yarı-askeri baskı rejimi döneminde, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin ana saldırı hedefleri yine işçi sınıfı hareketiyle Kürt ulusal demokratik hareketi olmuş; TIP Kürt halkının demokratik haklarını savunduğu için Anayasa Mahkemesi'nce kapatılmış, yöneticileri ise işçi sınıfı diktatörlüğü kurmayı amaçladıkları iddiasıyla 15'er yıl hapse mahkum edilmiştir. O dönemde kapatılan ve yöneticileri ağır hapis cezalarına mahkum edilen örgütlerden biri de, Devrimci Doğu Kültür Ocakları'dır.

"Ama kavga durmamaktadır: O dönemin genç devrimcisi Deniz Gezmiş, 12 Mart cellatlarının sehpasında can vermeden önce tüm dünyaya şöyle haykırmıştır: 'Yaşasın Türk ve Kürt halklarının bağımsızlık mücadelesi, kahrolsun emperyalizm!'

"12 Eylül 1980 darbesinde sonra da aynı senaryo gündemdedir.

"Kanatlı Jandarma tatbikatıyla genel provası yapılan ulusal baskı, tüm Türkiye'de sıkıyönetim ilan edilmesiy-le hunharca uygulamaya başlanmıştır. Kürt köyleri topa tutulmakta, bombardman edilmekte, kitlesel tutuklamalar birbirini kovalamakta, Kürt halkının seçkin evletleri ya kurşunlanmakta, ya da zindanlarda güdülmektedir.

(...)

"Artık devlete resmen faşist ideoloji egemendir. Cunta şefi Evren, yurt dışında demokrasi mücadelesi yürüten Türkiye'de demokratların 'asil Türk kanından yoksun hainler' olduğuna söyleyerek en kaba türünden şovenizm, ırkçılık yapmaktadır. (...)

"Bu koşullarda Demokrasi İçin Birlik, Türkiye'de faşist askeri diktatörlüğe son vermek üzere tüm anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist güçlerin TEK CEPHE'de birliğinin sağlanması için mücadele veriyor.

"İşçi sınıfının önderliğinde işçiköylü ittifakı temeli üzerine bir DEVRİMÇİ DEMOKRATİK İKTİDAR'ın kurulması için mücadele veriyor.

"Kürt ulusal demokratik hareketinin yıllardır mücadele verdiği Türkiye Kürdistanı'nında ırkçı - şoven, özümsemeci uygulamalara son verilmesi için mücadele ediyor.

"Türkiye'yi bir 'halklar hapishanesi' olmaktan çıkartmak, bu yolda savaşan tüm güçler ve örgütler ile ilgili güç ve eylem birliğini oluşturmak ve geliştirmek güncel görevdir.

"Marx ve Engels daha geçen yüzyılda şöyle haykırmışlardı: 'Başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz!'

"Bu anlayışla bugün, Kürt halkının bu ulusal bayram gününde diyoruz ki:

"Kahrolsun şovenizm!

"Kahrolsun emperyalizm ve faşizm!

"Yaşasın Kürt ve Türk halklarının faşist askeri diktatörlüğe karşı özgürlük mücadelesi!

"Dünyanın tüm ezilen halklarına özgürlük!"

HAKLARI KORUMA KONSEYLERİ

(Başlı 1. sayfada)

"Gerçekten de, natocu-tekeli cuntaya karşı savaşı, ona karşı her alanda, bu arada okulda, kamu emekçileri arasında, kırsal alanda, özellikle de fabrikalarda ekonomik-demokratik hakların korunması temelinde ve günün gereklerine uygun yeni biçimlerde örgütlemek, örgütleri süratle geliştirip güçlendirmek gerekiyor.

"Ekonomik-demokratik hakları koruma temelindeki günün gereklerine uygun örgütlenmeden, değişik görüşlere sahip insanların tek tek olaylarda ve o olaya karşı tepki göstermek ve direnmek için 'eylemden eyleme' bir araya gelmesi sonucu çıkmaz. Günün gereklerine uygun örgütlenmeden kalıcı, sürekli ve her çalışma biriminde disiplini sağlayıcı otoritenin oluşmasını ve insanların bu otoritenin etrafında tek tek yeni tür örgütlenmesini, bunun çalışma yerinin tüm emekçilerini kapsamayı hedeflemesini, bunun kurumlaşmasını gereklerinin (aidat, başlı v.s) yerine getirilmesini anlamak gerekiyor.

"Bu tür örgütlenmelerin, henüz varolan veya varolmaya devam edecek olan cunta güdümü ve kontrolü yasal örgütlenmeler içinde çalışmaya karşı karşıya getirilmesi ağırdır ki yanlış olur. Tam tersine, özellikle TÖRK-İŞ içinde çalışmaya önem vermek, bugün örgütleri kapatılmış işyerlerinin yasal ve fiili zorlamalarıla TÖRK-İŞ içinde sokulmak isteneceği perspektifine sahip olarak, bu yeni tür örgütlenmeyle TÖRK-İŞ içindeki çalışmayı bütünleştirmek, bunu gözden kaçırmamak gerekiyor.

"Bütün bunlarla birlikte, ekonomik-demokratik hakları koruma konseyleri, aynı zamanda, anti-faşist birleşik savaşımın tabandaki birimleri durumuna getirilebilir, getirilmelidir.

"Başa fabrikalar ve atölyeler olmak üzere, her alanda hakları koruma konseylerini kurma, yayma, geliştirme savaşımını böyle bir perspektife oturtuyor. Natocu-tekeli cuntayı devirmek yolunda ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin, çıkarları tekellerle çelişen herkesin tek cepheye birleştirilmesinde, hakları koruma konseyleri önemli bir işleve sahiptir.

"Birleşeceğiz, örgütleneceğiz, direneceğiz, kazanacağız!"

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK - AVRUPA KOMİTESİ YAYIN ORGANI
SAYI: 7 • Nisan 1981 • 1 DM • 24 sayılı abone: 20 DM
• Yazı İşleri: DİB-BK - BP 1344 - 1000 Bruxelles - Belçika - Tel: (32-2) 230 34 72 • Abone ve Dağıtım: DİB-FAK - Oststrasse 135 - 4 Düsseldorf 1 - Federal Almanya - Tel: (49-211) 325 759 • Konto No: Tell 1 - Kreissparkasse - Düsseldorf 102 29 70 - BLZ 301 502 00

TÜRKİYE'DEKİ DİKTATÖRLOGON NİTELİĞİ KONUSUNDA SERMAYE ÇEVRELERİNİN KASITLI OLARAK YARATTIKLARI BULANIKLIK, BİR ZAMANLARIN ATESLİ "DEMOKRASİ SAVASÇILARI"NING BİLE AVRUPA KONSEYİ SALONLARINDA CUNTA YÖNETİMİNİ "DEMOKRASİYE GEÇİŞ REJİMİ" BİÇİMİNDE NİTELEYEREK DÜNYA DEMOKRASİ GÖÇLERİNDE CUNTA ADINA "ANLAYIŞ" İSTEMELERİNE KADAR VARAN BİR İHANET DOZEYİNE ULAŞTI. DAHAŞI, BİLİMSEL SOSYALİST PLATFORMDAKİ HAREKETLERDEN BİRİ, CUNTANIN NİTELİĞİ KONUSUNDA BAŞINDAN BERİ SINIFALLIKTAN UZAK ÇÖZÜMLEME YÖNTEMLERİYLE TÜRKİYE'DEKİ YÖNETİMİ "ASKERSEL DİKTATÖRLÜK" OLARAK NİTELEMekte DİRENİYOR... HATTA DAHA DA İLERİ GİDİLEREK, BİR YANDAN CUNTANIN "DİŞ POLİTİKADA AMERİKAN EMPERYALİSTLERİ VE NATO ELEBAŞILARININ PEŞİNDEN SORUKLENDİĞİ" İ MAYIS BELGİLERİNDE DAHI YERALIRKEN, ÖTE YANDAN BU SİYASETİN BAŞ UYGULAYICISI EVREN, SOVYETLER BİRLİĞİ İLE DOSTLUĞUN ŞAMPİYONU GİBİ GÖSTERİLİYOR. NİTEKİM, BU HAREKETİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA YAYINLANMAKTA OLAN BİR GAZETENİN 15 NİSAN 1981 TARİHLİ SAYISINDA, "TÖRK-SOVYET DOSTLUĞU 60 YAŞINDA" BAŞLIĞIYLA BİRİNCİ SAYFADAN ÇERÇEVELİ OLARAK VERİLEN BİR YAZIDA, FAŞİST CUNTA SEFİ EVREN İLE SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ GENEL SEKRETERİ VE YÖKSEK SOVYET PREZİDYUMU BAŞKANI L.İ.BREJNEV'İN FOTOGRAFLARI YANYANA VE AYNI BOYDA YAYINLANABİLMEKTEDİR. DEVLET PROTOKOLO ÇERÇEVESİNDEKİ BİR MESAJ TEATİSİNİ BU BİÇİMDE YANSITMANIN ANTI-FAŞİST SAFLARDA YARATACAĞI ŞAKSINLIK VE KARİŞİKLİĞİ GÖZ ÖNÜNDE TUTARAK, TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ ORGANI ÇARKBAŞAK'TA BU KONUDA YAYINLANAN BİR YAZIYI AYNEK OKURLARIMIZA SUNUYORUZ

SAVAŞIM FAŞİZME Mİ YOKSA FAŞİST TEHLİKEYE Mİ KARŞI?

BÜGÜNKÜ yönetimin karakteri konusunda hiçbir ikircime meydan vermeyen açık görüşlere sahip olmanın anti-faşist savaşımın doğru hedeflere yöneltilmesi ve başarısı için önemli olduğu devamlı söylendi. Ama diktatörlüğün faşist karakterini yakalayamayan ve onu bu karakterinden soyutlayarak "askersel diktatörlük" olarak niteleyenlerin içine düştükleri bulanıklık, hem de artarak sürüyor. Bu durum kaçınılmaz olarak sonuçta, eylem çizgisinde de yansıyor. Sürekliliği sağlanmış bir eylem birliğinden uzak durmayı, faşizme karşı birleşik savaşımı unutup sol içi çatışma ortamını alevlendirme eğilimlerini de beraberinde getiriyor.

Oysa koşullar, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin maruz kaldığı saldırılar, faşizme karşı savaşına zarar verecek hiçbir tutumun marksist-leninistlerce onaylanmasına, hoş görülmeye olanak tanımayacak kadar ağır. Hele diktatörlerin sol içi sorunlara hapsedilmesine neden olmak iyice zararlı, affedilmez bir hata olur. İşte bu noktada, iknayı amaçlayan ideolojik bir tartışma ve savaşım yanlışların ve yanlışların azalması için çaba sarfetmek, bunu faşizme karşı birleşik savaşım sürecinde gerçekleştirmek ve böylece kısır tartışma girdaplarına düşmekten korunabilmek önem kazanıyor.

NATO'cu-tekelselci cuntayı "askersel diktatörlük" olarak niteleyen bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerden birinin görüşlerinde 12 Eylül'den bu yana ilginç bir evrimleşme gözleniyor. Bu evrimleşmenin yönü, cuntayı sınıfsal bağlantılarından ve özünden iyice soyutlama, onu neredeyse "sınıflar üstü" bir olay haline getirmek olarak beliriyor. "Askersel diktatörlüğe neden olanlar emperyalizm ve işbirlikçi tekelsel burjuvazidir" denerek, halkın başına bela kesilen diktatörlük, kendi dışında yer alan gelişmelerin sonucu ve bağımsız olarak ortaya çıkan bir olgu durumuna getiriliyor. "Ordunun tümüyle devreye girmesi"nin sistemli olarak uygulanmaya konulan bir planın sonucu olduğu gözden kaçırılıyor. Zaman zaman cunta ile MHP arasındaki nesnel ilişkilerden, 12 Eylül Darbesi'nin MHP'nin girişeceği faşist bir darbeye karşı yapıldığından bile söz edilebiliyor. Bu evrimleşme, öte yandan 12 Eylül'ün hemen sonrasında yapılan görüşme daha geçerli yaklaşımlar dolayısıyla ilişkilerle dolu bir seyir de izliyor.

"Askersel diktatörlük" nitelemesi yayınların 12 Eylül'den bu yana 30 Ağustos atamalarıyla orduya faşistleştirme operasyonu'na giriştiğine dikkat çekilmekteydi. Eylül ayındaki ya-

ynılarda, "30 Ağustos'un eşiğinde orduya ve sıkıyönetim aygıtına vurulan geniş tirpan operasyonu"ndan bahsediliyordu. "Karanlık işlere karanlık kişiler, kontrgerilla elebaşları, emperyalizmin, NATO'nun en sadık hizmetkarları kilit noktalarda iyice yerleştiler," deniyordu. "Gerçeklik, işbirlikçi burjuvazi... çıplak, askersel faşist biçimi diktatoryaya tırmanıyor... Demirel'ler, ordunun başındaki militarist Klık Pentagon'un, Çankaya Beyaz Saray'ın peşinde sürükleniyor," diye ekleniyordu.

Gerçekten de 12 Eylül Darbesi, yukarıdaki alıntılarda da işaret edilen "operasyonları" da içeren ama çok daha kapsamlı bir planın uygulanması sonucu "gücünü yalnızca Pentagon'dan, NATO'dan alan bir cunta", "ordunun başındaki militarist klık" tarafından gerçekleştirildi.

12 Eylül Darbesi'nin hemen ertesinde yapılan açıklamalarda, olayın faşist niteliği belirtilememekle beraber, şu görüşlere yer verildi: "MHP'nin düşman olduğu demokratik özgürlükleri bugün cunta yokediyor." "Faşist MHP'nin terörüne artık gerçekten gerek kalmadı. Çünkü terör erke geldi."

Ekim'de ise devam ediliyordu: "Önleneciği söylenen terörün kaynağı MHP zaten faşist komutanlar aracılığıyla ünlü emir komuta zinciri" içinde yerini almıştı... Üstelik adına anarşi dedikleri başbozuk teröre artık MHP'liler de gerek görmüyorlar: sivil profesyonellerin cinayetleri önemi bitmiş, cuntanın askersel birliklerin yığınsal kan dökmeye başlamıştır". "Yurdumuzda da ABD güdümlü diktatörlerin sonu, Hitler'den, Somoza'dan, Şah'tan farklı olmayacaktır."

Ne var ki, Kasım ayı yayınlarında, "rejimin evrimleşme yönü kesinleşmiş değildir: faşistleştirilebilir. Ya da faşist bir evrime gelebilir" yollu görüşleri ileri sürülmeye başlandı. Yine aynı yayınlarda, daha önceleri "Bugün Türkiye'nin tüm ekonomik, toplumsal ve politik sorunlarının çözülmesinde baş politik engel Amerikan-çı, NATO'cu cunta'dır" denilirken, cunta'nın MHP'ye, faşist teröre karşı daha etkin bir saldırıya geçmek zorunda bırakılabileceği varsayımlarına, "herşey, MHP'ye, faşizme karşı güçlerin eylem birliğine bağlıdır" görüşlerine yer veriliyordu. Yine aynı ayın yayınlarında cuntanın karakterinin faşist olarak tanımlanmasına karşı eleştirilere yer verilirken, öte yandan bu nitelemeye dayanan sloganlara itiraz edilerek birleşik eylemlerden uzak durma eğilimleri de güçlenmeye başlıyordu.

Aralık ayındaki yayınlarda, Eylül'den

sonra ne olduysa(!) daha önceki saptamalardan vazgeçiliyor ve "orduya hangi eğilimin damgasını vuracağı bir dizi objektif ve sübjektif etkenle bağlı olmakta devam ediyor" noktasına dönülüyordu. "Faşist diktatörlüğün kurulduğunu iddia edenler" tekrar eleştiriliyor, "egemen sınıfların son seçeneğe olan, ama her zaman istenen bir seçeneğe olmayan faşizmi dayattıklarını söylemek gerçek durumu yansıtmıyor" görüşü ileri sürülüyordu. Dikkat çekici bir noktada da "Brifing Dergisi, MHP'nin devrim girişiminde bulunduğu açıklandı" haberine aynı yayınlarında yer verilmektedir, ki bu ingilizce dergi cunta güdümlüdür, ve Ekim ayındaki "genel zalleri erke tırmadılar CIA'nın, MIT'in, Kontr-gerilla'nın kıskırttığı terör eylemleridir" görüşünün yerini, bu habere dayanarak, "son aylarda faşist cinayetlerin korkunç bir düzeyde tırmadığına inancının faşist darbeye (MHP'nin yapacağı) ortam hazırlamak olduğu" görüşüne bırakmasıdır.

Ocak ayı yayınlarında bu yaklaşım daha da geliştirildi ve şöyle yazıldı: "Geçen sayımızda Brifing Dergisi'nde MHP'nin bir devrim girişiminde bulunduğu açıkladığını yazmış, Türkiye'nin 12 Eylül'de 28. Tümen'e gidişini anımsatmıştık. Geçen haftalarda ise emperyalist yayın organlarında cuntadaki kanatların çarpıştığından, faşist bir askersel darbe olasılığından söz edildi."

NATO'cu, tekelselci cuntada somutlanan askeri-faşist diktatörlüğü "askersel diktatörlük" olarak niteleyenlerin Ocak ayında geldikleri noktayı en kısa şekilde özetlemek için aynı ayın yayınlarında yer alan şu saptamayı aktarmak yeterlidir: "Faşist tehlikeye karşı savaş gücüllüğünü yitirmemiştir."

Evet, savaşım neye karşı? Bu soruya verilecek cevap gerçekten önem taşıyor.

Savaş, gücüllüğünü yitirmeyen faşist tehlikeye karşı mı?

Yoksa, savaşım, özellikle Afganistan ve İran devrimleriyle bölgede gelişen devrimci süreçlere karşı emperyalizmin bir karşı-saldırısı niteliğindeki ve Amerikan, Federal Alman finans oligarşisinin kenetlenmiş, onunla işbirliği içindeki tekelsel grupların, büyük burjuvazinin bunalımdan yükü tamamen emekçilerin sırtına yükleyerek kapitalist bir alternatifle çıkmak, en gerici, en saldırgan, en işbirlikçi tekellerin ekonomik-politik egemenliğini güçlendirmek, bağımlı devlet tekelsel kapitalizme sıçrayabilmek, gelişen demokratik halk hareketini bastırarak için 12 Eylül Darbesi'yle kurumlaştırmaya giriştiği faşizme mi karşı?